

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 31PP/69/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123011514
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Radoslav Harangozo
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2023:8123011514.1

Uznesenie

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Radoslavom Harangozom, o návrhu odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., trv. bytom D. XXX/XX, E., okr. C., t. č. ÚVV a ÚVTOS Košice, predtým ÚVV a ÚVTOS Prešov, na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, na verejnom zasadnutí v Prešove dňa 27.10.2023 takto

rozhodol:

Podľa § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona v spojení s § 415 ods. 1 Trestného poriadku súd návrh ods. A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., trv. bytom D. XXX/XX, E., t. č. v ÚVV a ÚVTOS Košice, predtým ÚVV a ÚVTOS Prešov na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Poprad sp. zn. 3T/6/2023 zo dňa 24.07.2023 vo výmere 14 (štrnásť) mesiacov v ústave na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, z a m i e t a.

odôvodnenie:

Dňa 12.09.2023 bola Okresnému súdu prešov doručená žiadosť ods. A. B. o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. V žiadosti poukázal na to, že si uvedomil, čo je pre neho po prípadnom prepustení dôležité, bude aj rešpektovať zákaz priblíženia k poškodenej, ako aj vyhýbať sa používaniu alkoholických nápojov. Vie sa ako poberateľ dôchodku postarať o svoje bývanie a chce viesť riadny život a správať sa primerane veku a zdravotnému stavu. Je ochotný sa tiež podrobiť prípadným obmedzeniam.

Súd po vyžiadaní hodnotenia z ÚVTOS, kde odsúdený v čase podania návrhu vykonával trest odňatia slobody, súvisiacich spisov a odpisu z registra trestov nariadil vo veci termín verejného zasadnutia, na ktorom vypočul odsúdeného, prečítal podstatný obsah pripojených spisov, oboznámil návrh, hodnotenie, odpis z registra trestov a zistil nasledovné.

Z pripojeného spisu Okresného súdu Poprad sp. zn. 3T/6/2023 bolo zistené, že rozsudkom Okresného súdu Poprad zo dňa 24.07.2023 sp. zn. 3T/6/2023 bol A. B. uznaný vinným z prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c/ Tr. zákona na skutkovom základe tam uvedenom a bol mu za to uložený trest odňatia slobody vo výmere 14 mesiacov, so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia spolu s ochranným dohľadom na 3 roky a ochranným psychiatrickým liečením ambulantnou formou. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 24.07.2023.

Zo správy ÚVV a ÚVTOS Prešov vyplýva, že bol dodaný do výkonu väzby príslušníkmi Policajného zboru v ústave dňa 17.02.2023. Správanie počas výkonu väzby bolo v súlade so stanoveným ústavným poriadkom. Interpersonálne vzťahy s obvinenými boli na dobrej úrovni. Nedovolená činnosť u neho zistená nebola. V cele a v osobných veciach si udržiaval poriadok na požadovanej úrovni, k príslušníkom zboru sa správal slušne, ich príkazy plnil bez pripomienok. V čase osobného voľna preferoval hranie spoločenských hier a sledovanie televízneho vysielania. Extramurálna oblasť bola realizovaná prostredníctvom nepravidelnej korešpondencie a telefonovania, najmä s deťmi. Pracovne zaradený vo výkone väzby nebol. Výkon väzby vykonával v zmiernenom režime. Dňa 27.07.2023 bol

menovaný prevedený z výkonu väzby do výkonu trestu odňatia slobody. Adaptácia na podmienky výkonu trestu odňatia slobody prebehla bez komplikácií a nedostatkov. Správanie a vystupovanie je aj naďalej na požadovanej úrovni a v súlade s ústavným poriadkom. K príslušníkom zboru, ako aj k ostatným odsúdeným sa stále správa slušne. Zásady osobnej aj kolektívnej hygieny má osvojené a dodržiava ich. Voľný čas trávi najmä sledovaním televízneho vysielania a pasívnym oddychom. Kontakt s vonkajším prostredím nadviazal prostredníctvom korešpondencie a telefonovania. So zreteľom na krátky pobyt odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody, nie je možné komplexnejšie zhodnotiť jeho osobu. Odsúdenému nebola udelená žiadna disciplinárna odmena a nebol mu uložený ani žiadny disciplinárny trest. Resocializačná prognóza sa u menovaného javí ako menej priaznivá, riziko recidívy je stredné. V závere riaditeľ neodporučil podmiennečné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu.

Zástupca ÚVTOS na verejnom zasadnutí zotrval na hodnotení s tým, že medzičasom došlo k presunu odsúdeného do ÚVTOS Košice, kde sa vykonávajú tresty so stredným stupňom stráženia.

Z odpisu z registra trestov vyplynulo, že odsúdený má celkovo 10 záznamov, posledným odsúdením je predmetné odsúdenie Okresného súdu Poprad, z ktorého trest odňatia slobody aktuálne vykonáva. Prvý záznam je ešte z roku 1978, nasledujú roky 1984, 1991 a 2003. V prípade odsúdenia z roku 2003 bol dňa 01.02.2005 podmiennečne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody, nariadený zvyšok trestu mu bol 16.03.2009, teda sa zrejme neosvedčil. Na toto odsúdenie nadväzovali ďalšie odsúdenia z rokov 2004, 2008 a 2011, pričom v prípade vecí Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 1T/28/08 rozsudkom zo dňa 10.11.2008 a v prípade vecí Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 6T/10/06 rozsudkom zo dňa 17.05.2012 išlo o týranie blízkej a zverenej osoby, v druhom prípade v súbehu so sexuálnym násilím a znásilnením, za čo dostal v konečnom dôsledku 12 ročný nepodmiennečný súhrnný trest odňatia slobody. Napokon, posledné 3 odsúdenia vrátane posledného, kde aktuálne vykonáva trest odňatia slobody, boli všetky pre nebezpečné vyhrážanie, pričom skutku, pre ktorý aktuálne vykonáva trest odňatia slobody, sa mal dopustiť hneď v deň, kedy vykonal a bol prepustený z predchádzajúceho výkonu trestu.

Odsúdený na verejnom zasadnutí v úvode trval na podanom návrhu, pričom pri výsluchu uviedol, že má zdravotné problémy a čakajú ho operácie a trápi ho tiež to, že je nevinný. Na neho si to poškodená vymyslela, keď sa vrátil z výkonu trestu, on nikomu nič nespravil. Chce viesť riadny život a neisť späť k tej rodine, pretože je za týždeň naspäť, musí zmeniť bydlisko, lebo ona ma druhého chlapa. Žije s iným chlapom z Batizoviec a preto si to vymyslela na neho. To je všetko, čo chcel uviesť. Bývanie má zabezpečené a poberá invalidný dôchodok a nie je schopný práce, pretože má zdravotné problémy. V konečnom návrhu ponechal rozhodnutie na súde.

Prokurátorka v konečnom návrhu vzhľadom na oboznámené dôkazy a teda predchádzajúci život odsúdeného a vzhľadom na správu ÚVV a ÚVTOS Prešov mala za to, že odsúdený nespĺňa podmienky na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu a preto navrhla, aby súd nevyhovel žiadosti odsúdeného a túto zamietol.

Podľa § 415 ods. 1 Tr. poriadku, o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov, dôveryhodnej osoby alebo na návrh odsúdeného, alebo osoby, ktorá môže za odsúdeného podať odvolanie v jeho prospech, na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmiennečné prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 66 ods. 1 písm. a) Tr. zákona súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojim správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život a ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 2 Tr. zák. pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 68 ods. 1 Tr. zákona, pri podmieničnom prepustení súd určí skúšobnú dobu na jeden rok až sedem rokov; skúšobná doba sa začína podmieničným prepustením odsúdeného. Zároveň môže nariadiť probačný dohľad nad odsúdeným vo výmere do troch rokov a ustanoví mu primerané obmedzenia alebo povinnosti uvedené v § 51 ods. 3 a 4.

Súd sa oboznámil so žiadosťou odsúdeného, so spisovým materiálom, písomným hodnotením z ÚVV a ÚVTOS Prešov a zistil, že odsúdenému predpísaná 1/2 z trestu odňatia slobody vykonávaného za prečin uplynula dňa 15.09.2023 po započítaní výkonu väzby, spĺňa teda formálny predpoklad podmieničného prepustenia. Na základe zabezpečených dôkazov však dospel súd k záveru, že nie sú naplnené materiálne podmienky pre podmieničné prepustenie tak, ako ich vyžaduje Trestný zákon.

Pre konštatovanie splnenia materiálnych podmienok pre podmieničné prepustenie je nevyhnutné preukázať polepšenie odsúdeného, pričom vykonané dokazovanie musí jednoznačne a bez pochybností viesť k pozitívnemu záveru, že odsúdený sa svojim správaním a plnením povinností skutočne polepšil, čo znamená, že už doterajší výkon trestu bol postačujúci pre naplnenie účelu trestu, ktorým je najmä prevýchova odsúdeného tak, aby viedol riadny život a jeho ďalší výkon preto už nie je potrebný. Súd tiež musí mať na základe uvedeného preukázané, že od odsúdeného je dôvodné očakávať vedenie riadneho života na slobode po jeho prepustení. Tieto podmienky v rámci materiálneho predpokladu musia byť splnené kumulatívne.

V prípade odsúdeného B. je v prvom rade potrebné poukázať na hodnotenie z ÚVTOS, v zmysle ktorého je síce jeho pobyt v ústave hodnotený pozitívne v tom smere, že sa správa slušne a dodržiava ústavný poriadok, avšak nebol ani raz disciplinárne odmenený (hoci ani potrestaný), aj keď je to spôsobené najmä krátkym trvaním výkonu trestu. Z uvedeného vyplýva, že odsúdený sa vo výkone trestu správa dobre, ale ide o bežné dobré správanie, keď dodržiavanie ústavného poriadku a nevyvolávanie konfliktov je základnou povinnosťou každého odsúdeného a porušenie aj týchto základných pravidiel by už samo osebe odôvodňovalo zamietnutie návrhu a zrejme aj udelenie disciplinárneho trestu. Navyše, sám riaditeľ v závere hodnotenia podmieničné prepustenie neodporučil.

Aj keď je hodnotenie a jeho záver pre konajúci súd nie záväzným, uvedené je potom potrebné dať do súvisu s ďalšími okolnosťami, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie súdu a ktoré musí súd skúmať, aby komplexne a v súhrne vyhodnotil splnenie, resp. nesplnenie podmienok pre podmieničné prepustenie z výkonu trestu. V tejto súvislosti súd poukazuje na záver hodnotenia, z ktorého vyplýva menej priaznivá prognóza a stredné riziko recidívy. Zároveň nemožno opomenúť ani doterajší život odsúdeného, ktorý má celkovo 10 záznamov v registri trestov, čo by samozrejme samo osebe neodôvodňovalo zamietnutie žiadosti, avšak len v posledných 4 rokoch spáchal opakovane obdobnú trestnú činnosť (trikrát nebezpečné vyhrážanie). Navyše súd poukazuje na to, že skutku, pre ktorý aktuálne vykonáva trest odňatia slobody – opäť nebezpečné vyhrážanie, sa začal dopúšťať hneď v ten istý deň, čo vykonal predchádzajúci trest odňatia slobody (22.12.2022) a jeho konanie trvalo až do momentu jeho vzatia do väzby (15.02.2023). Z uvedeného je zrejme, že ani predchádzajúce výkony trestov odňatia slobody nemali na neho požadovaný výchovný efekt. V tejto súvislosti nemožno opomenúť ani spoločnú črtu jeho trestnej činnosti – namierená voči blízkym osobám.

Ďalej súd poukazuje aj na skutočnosť, že v minulosti, hoci dávnejšej, už raz bol podmienične prepustený z výkonu trestu (rok 2005), avšak ani to nevedlo k jeho náprave, musel vykonať zvyšok trestu odňatia slobody a navyše, bol po tomto podmieničnom prepustení súdne trestaný pre závažnú trestnú činnosť rodinného charakteru spočívajúcu v opakovanom týraní blízkej a zverenej osoby, ako aj v sexuálnom násilí a znásilnení (ešte podľa staršieho Trestného zákona), z ktorého dôvodu vykonával dlhoročný trest odňatia slobody a aj po jeho výkone sa začal trestnej činnosti, hoci už nie takto závažnej, dopúšťať znova a to opakovane, druhovo podobnej s totožnou právnou kvalifikáciou.

Záverom je potrebné poukázať aj postoj odsúdeného k ním spáchanej trestnej činnosti, keď na verejnom zasadnutí opakovane uviedol, že nič z toho nie je pravda, poškodená si to na neho vymyslela, je nevinný a všetko sú to klamstvá. Aj z tohto je zrejme, že jeho postoj k trestnej činnosti nie je v žiadnom prípade kritický, svoju trestnú činnosť neľutuje a nie je s ňou vysporiadaný a považuje svoje odsúdenia za nespravodlivé a vykonávané a to aj napriek tomu, že v prípade posledného odsúdenia, ktorého sa týka návrh na podmieničné prepustenie, sa ku skutku priznal a vyhlásil na hlavnom pojednávaní vinu. Napokon, sám odsúdený pripustil, že keď by sa mal vrátiť opäť do predchádzajúceho prostredia, dopustil

by sa znova trestnej činnosti, poukazujúc na jeho vyjadrenie pri výsluchu, že do týždňa je späť. Súčasne, v súlade s ust. § 66 ods. 2 Tr. zákona, súd prihliadol aj na to, že odsúdený trest vykonáva v strednom stupni stráženia, čo súvisí aj s tým, že v minulosti bol, a to opakovane, vo výkone trestu a tresty evidentne svoj účel nespĺnili.

Vzhľadom na uvedené, berúc do úvahy v súhrne všetky skutočnosti podstatné pre hodnotenie splnenia materiálnych podmienok tak súd po ich komplexnom vyhodnotení nemal preukázané reálne polepšenie odsúdeného vo výkone trestu a plnenie jeho povinností a zmenu jeho vnútorného postoja, nielen formálnu, ale reálnu, v takej miere, ktorá by odôvodňovala záver o tom, že sa môže od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Preto rozhodol tak, že návrh odsúdeného zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je možné podať sťažnosť do 3 (troch) pracovných dní odo dňa jeho oznámenia na Krajský súd v Prešove prostredníctvom Okresného súdu Prešov. Sťažnosť má odkladný účinok.